

ПОЛТАВСЬКИЙ УНІВЕРСИТЕТ ЕКОНОМІКИ І ТОРГІВЛІ

Приймальна комісія

ЗАТВЕРДЖУЮ

Ректор університету

д. і. н., проф.

29 травня 2026 р.

Олексій НЕСТУЛЯ

ПРОГРАМА співбесіди з географії

для осіб зі спеціальними умовами участі у конкурсному відборі
за ступенем «бакалавр»

Рекомендовано до затвердження
на засіданні приймальної комісії
протокол № 5 від 29 травня 2026 р.
Відповідальний секретар
приймальної комісії

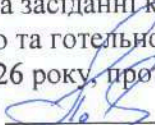
 Денис МИРОНОВ

Упорядники: **Логвин М. М.**, завідувач кафедри туристичного та готельного бізнесу Полтавського університету економіки і торгівлі, кандидат географічних наук, доцент

Карпенко Н. М. доцентка кафедри туристичного та готельного бізнесу Полтавського університету економіки і торгівлі, доцентка

Рецензенти: **Шуканов П. В.**, професор кафедри туристичного та готельного бізнесу Полтавського університету економіки і торгівлі, доктор географічних наук, доцент

Єрмаков В. В., доцент кафедри географії, методики її навчання та туризму Полтавського національного педагогічного університету, кандидат географічних наук, доцент

Розглянуто на засіданні кафедри
туристичного та готельного бізнесу
29 травня 2026 року, протокол № 11
Зав. кафедри доц. Логвин М.М.

ЗМІСТ

1. Пояснювальна записка	4
2. Програма співбесіди з географії.....	4
3. Перелік питань, що виносяться на фахове вступне випробування (співбесіда)	8
4. Критерії оцінювання.....	10
5. Список рекомендованої літератури	11

ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА

Мета співбесіди з географії: оцінити ступінь підготовленості абітурієнтів, які бажають навчатися в Полтавському університеті економіки і торгівлі.

Завдання співбесіди з географії:

- визначити рівень набутих знань і вмінь;
- оцінити сформованість комплексного, просторового, соціально орієнтованого уявлення про Землю на основі краєзнавчого, регіонального та планетарного підходів;
- встановити здатність застосовувати географічні знання та набуті вміння для аналізу природних, суспільних і господарських процесів, подій, явищ;
- встановити ступінь сформованості географічних компетенцій, географічної культури.

ПРОГРАМА СПІВБЕСІДИ З ГЕОГРАФІЇ

РОЗДІЛ I ЗАГАЛЬНА ГЕОГРАФІЯ

- Тема 1.1. Географія як наука, розвиток географічних досліджень
- Тема 1.2. Способи зображення Землі
- Тема 1.3. Літосфера та рельєф
- Тема 1.4. Атмосфера та клімат
- Тема 1.5. Гідросфера
- Тема 1.6. Біосфера
- Тема 1.7. Географічна оболонка: властивості та загальні закономірності

РОЗДІЛ II ГЕОГРАФІЯ МАТЕРИКІВ ТА ОКЕАНІВ

- Тема 2.1. Предмет вивчення географії материків і океанів
- Тема 2.2. Океани: Тихий океан, Атлантичний океан, Індійський океан, Північний Льодовитий океан

Тема 2.3. Материки

2.3.1. Африка

2.3.2. Австралія

2.3.3. Південна Америка

2.3.4. Антарктида

2.3.5. Північна Америка

2.3.6. Євразія

Тема 2.4. Земля – наш спільний дім

РОЗДІЛ III ФІЗИЧНА ГЕОГРАФІЯ УКРАЇНИ

Тема 3.1. Україна та її географічні дослідження

3.1.1. Географічне положення, формування території України.

Загальні відомості про Україну

Тема 3.2. Природні умови і ресурси України

3.2.1. Рельєф, тектонічна, геологічна будова, мінеральні ресурси

3.2.2. Кліматичні умови та ресурси

3.2.3. Внутрішні води та водні ресурси

3.2.4. Ґрунти, рослинний покрив, тваринний світ

Тема 3.3. Природні комплекси України

3.3.1. Природно-територіальні комплекси

3.3.2. Природні комплекси рівнин

3.3.3. Гірські природні комплекси

3.3.4. Природні комплекси морів

Тема 3.4. Використання природних умов і ресурсів та їх охорона

3.4.1. Геоекологічна ситуація

3.4.2. Використання й охорона природних умов і ресурсів

РОЗДІЛ IV НАСЕЛЕННЯ УКРАЇНИ І СВІТУ

Тема 4.1. Демографічні процеси та статево-віковий склад населення світу та України

4.1.1. Кількість та динаміка населення в світі та Україні.

4.1.2. Природні, соціальні, економічні та екологічні чинники та просторові особливості природного руху населення у світі, в Україні

4.1.3. Статеві-вікова, шлюбно-сімейна структура: населення світу й України

4.1.4. Міграції, їх показники, чинники та вплив на відтворення населення і його перерозподіл у світі

Тема 4.2. Розселення

4.2.1. Густота населення. Територіальні відмінності густоти населення в світі й Україні

4.2.2. Міське і сільське населення. Урбанізація, причини, що її зумовлюють

4.2.3. Система розселення населення

Тема 4.3. Етнічний склад населення. Релігійний склад населення

4.3.1. Етноси. Найпоширеніші мовні сім'ї

4.3.2. Національний склад населення України: особливості та регіональні відмінності.

4.3.3. Релігія як явище культури. Світові релігії.

4.3.4. Найпоширеніші релігійні конфесії в Україні

РОЗДІЛ V

УКРАЇНА І СВІТОВЕ ГОСПОДАРСТВО

Тема 5.1. Національна економіка

5.1.1. Поняття «економічний розвиток» та його показники

5.1.2. Секторальна модель економіки країни

5.1.3. Чинники розміщення виробництва

5.1.4. Форми просторової організації національної економіки.

Тема 5.2. Світове господарство

5.2.1. Світове господарство (світова економіка), світовий ринок

5.2.2. Поняття «спеціалізація території», «міжнародний поділ праці»

5.2.3. Типи економічних систем. Типізація країн світу за рівнем економічного розвитку, місце України в ній

5.2.4. Сучасні тенденції розвитку світового господарства.

Тема 5.3. Секторальна структура національної та світової економіки

5.3.1. Первинний сектор господарства

- 5.3.2. Вторинний сектор господарства
- 5.3.3. Третинний сектор господарства
- 5.3.4. Туризм як складник національної економіки, його види.

РОЗДІЛ VI РЕГІОНИ ТА КРАЇНИ

Тема 6.1. Регіони світу

6.1.1. Європа. Азія. Америка. Океанія. Африка: економіко-географічна характеристика

Тема 6.2. Країни світу

6.2.1. Економіко-географічна характеристика країн світу: Німеччина. Франція. Велика Британія. Італія. Польща. Білорусь. Росія. Японія. Китай. Індія. Австралія. Сполучені Штати Америки. Канада. Бразилія. Єгипет. Південна Африка (ПАР)

РОЗДІЛ VII ГЛОБАЛЬНІ ПРОБЛЕМИ ЛЮДСТВА. СТАЛИЙ РОЗВИТОК

Тема 7.1. Поняття про глобальні проблеми людства та їх взаємозв'язок.

Тема 7.2. Сталий розвиток — стратегія людства на XXI століття.

Співбесіда з “Географії” проводиться в усній формі.

При оцінюванні відповідей абітурієнтів враховується:

- правильність викладення матеріалу, повнота розкриття понять і закономірностей, точність уживання географічної та картографічної термінології;
- логічність, доказовість у викладенні матеріалу;
- ступінь сформованості інтелектуальних, загальноосвітніх, специфічних умінь (робота з картографічними, статистичними та іншими додатковими матеріалами).

ПЕРЕЛІК ПИТАНЬ, ЩО ВІНОСЯТЬСЯ НА ФАХОВЕ ВСТУПНЕ ВИПРОБУВАННЯ (СПІВБЕСІДА)

1. Географія як наука, розвиток географічних досліджень
2. Способи зображення Землі
3. Літосфера та рельєф
4. Атмосфера та клімат
5. Гідросфера: структура, властивості
6. Біосфера: структура та функції
7. Географічна оболонка: її властивості та загальні закономірності
8. Тихий океан: характеристика природного комплексу океану.
9. Атлантичний океан: характеристика природного комплексу океану
10. Індійський океан: характеристика природного комплексу океану
11. Північний Льодовитий океан: характеристика природного комплексу океану
12. Африка: загальна географічна характеристика материка.
13. Австралія: загальна географічна характеристика материка
14. Південна Америка: загальна географічна характеристика материка
15. Антарктида: загальна географічна характеристика материка
16. Північна Америка: загальна географічна характеристика материка
17. Євразія: загальна географічна характеристика материка
18. Загальні відомості про Україну: розміри, географічне положення, формування території
19. Природні умови і ресурси України
20. Рельєф, тектонічна, геологічна будова, мінеральні ресурси України
21. Кліматичні умови та ресурси України
22. Водні ресурси України
23. Ґрунти, рослинний покрив, тваринний світ України
24. Природно-територіальні комплекси України
25. Природні комплекси рівнин України

26. Гірські природні комплекси України
27. Природні комплекси морських акваторій України
28. Використання природних умов і ресурсів України та їх охорона
29. Екологічна ситуація в Україні
30. Кількість, розміщення, статева та вікова структура населення України
31. Система розселення населення в Україні
32. Національний та етнічний склад населення України
33. Система розселення населення України
34. Трудові ресурси, зайнятість населення України
35. Загальна характеристика господарства України
36. Промисловість України
37. Сільське господарство України
38. Соціальна сфера України
39. Транспорт і зовнішньоекономічні зв'язки України
40. Сучасна політична карта світу
41. Туризм як складник національної економіки, його види
42. Населення світу
43. Географія світових природних ресурсів
44. Географія промисловості світу
45. Географія сільського господарства світу
46. Географія транспортної системи світу
47. Міжнародні економічні зв'язки
48. Глобальні проблеми людства
49. Сталій розвиток - стратегія людства на ХХІ століття.
50. Економіко-географічна характеристика регіонів та країн світу (економіко-географічне положення; природні умови і ресурси; населення і трудові ресурси; особливості галузевої та регіональної структури господарства; промисловість та її структура; характеристика основних галузей сільського господарства; транспорт, і його види та географія; зовнішньоекономічні зв'язки; внутрішні регіональні відмінності).

КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ

Оцінювання знань абітурієнтів проводиться за 200-бальною шкалою. При цьому використовуються такі критерії:

180-200	абітурієнт дав правильну, вичерпну відповідь на поставлене питання, продемонстрував глибокі знання понятійного апарату і літературних джерел, уміння аргументувати власне ставлення до відповідних категорій, залежностей, явищ
160-179	абітурієнт у цілому відповів на поставлене запитання, але не зміг переконливо аргументувати власну відповідь, помилився у використанні понятійного апарату, припустив несуттєву помилку у відповіді
140-159	абітурієнт отримує за правильну відповідь з двома-трьома суттєвими помилками
120-139	абітурієнт дав неповну відповідь на запитання, ухилився від аргументації, показав задовільні знання літературних джерел
100-119	абітурієнт має неповне знання програмного матеріалу, але отримані знання відповідають мінімальним критеріям оцінювання
0-99	абітурієнт дав неправильну відповідь, показав незадовільні знання понятійного апарату і спеціальної літератури, ухилився від аргументації чи взагалі не відповів

СПИСОК РЕКОМЕНДОВАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

1. Бойко В.М. Географія: підручник для 10 класу. / В.М. Бойко, Ю.С. Брайчевський, Б.П. Яценко. – Київ: Перун, 2018. – 256 с.
2. Булава Л. М. Фізична географія України. 8 клас: підручник для загальноосвітн. закл. / Л.М. Булава.– Х.: АН ГРО плюс, 2008. – 224 с.
3. Географія. Довідник для абітурієнтів та школярів /НОВИЙ/ : Кобернік С., Коваленко Р. – Київ : Літера ЛТД. 2019. – 592 с.
4. Географія : підруч. для 8 кл. з поглибленим вивченням географії закл. загал. серед. освіти [П. О. Масляк, Л. М. Даценко, С. Л. Капіруліна, Т. М. Курач, О. Г. Бродовська]. — Харків : Вид-во «Ранок», 2022. — 288 с.,
5. Географія. Підручник для 9 класу закладів загальної середньої освіти. / Г.Д.Довгань, О.Г.Стадник. - Видавництво: "Ранок». 2022. 271 с.
6. Географія материків та океанів. Атлас для 7 класу. – К.: ППТ, 2014. – 48 с.
7. Довгань Г.Д. Географія (рівень стандарту): підручник для 10 класу закл. загал. серед. освіти. / Г.Д. Довгань, О.Г. Стадник. – Харків: Вид-во «Ранок», 2018. – 240 с.
8. Пестушко В.Ю. Географія: підручник для 9 класу. / В.Ю. Пестушко, Г.Ш. Уварова, А.І. Довгань. – Київ: Генеза, 2017.
9. Пестушко В.Ю. Географія материків і океанів: підруч. для 7 кл. / В.Ю.Пестушко, В.О. Сасихов, Г.Є.Уварова – К.: Генеза, 2006. – 294 с.
10. Шищенко П.Г. Фізична географія України: підручник для 8 кл. загальноосвіт. навч. закладів./ П.Г Шищенко., Н.В. Муніч– К.: Зодіак-ЕКО, 2005. – 240 с.